



Bruksela, 5 marca 2026 r.  
(OR. en)

---

---

Międzyinstytucjonalny numer  
referencyjny:  
2024/0102(NLE)

---

---

5290/25  
ADD 1

AELE 3  
AND 2  
SM 2  
MI 15

**NOTA**

---

Od: Sekretariat Generalny Rady

Do: Delegacje

---

Dotyczy: Załącznik do DECYZJI RADY w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, i tymczasowego stosowania Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a – odpowiednio – Księstwem Andory i Republiką San Marino, z drugiej strony

---

## OŚWIADCZENIE ANDORY W SPRAWIE SEKTORA TYTONIOWEGO

Andora rozpoczęła w ostatnich latach dogłębny i intensywny proces reform mających na celu zwiększenie swojej otwartości i przejrzystości oraz zbliżenie się Andory do UE.

Reformy te mają zapewnić ustrukturyzowaną transformację modelu gospodarczego Andory i umożliwić dywersyfikację gospodarki. Dywersyfikacja gospodarki Andory, wspierana przez wdrożenie niniejszego Układu, powinna doprowadzić do rozwoju nowych sektorów gospodarki i zwiększenia konkurencyjności niektórych istniejących branż.

Transformacji gospodarczej powinien towarzyszyć stały rozwój dochodów podatkowych wynikający ze znaczących reform przeprowadzonych w ostatnich latach oraz z sytuacji społeczno-gospodarczej, m.in. w zakresie zatrudnienia.

W tym kontekście jednym z priorytetów Andory jest dalsze wzmacnianie i ochrona odpowiedzialnego handlu wyrobami tytoniowymi. Andora jest w pełni zaangażowana w politykę na rzecz poprawy zdrowia publicznego i ograniczenia użycia tytoniu, w szczególności przez przystąpienie do Ramowej konwencji Światowej Organizacji Zdrowia o ograniczeniu użycia tytoniu i Protokołu w sprawie wyeliminowania nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi, a także przez przyjęcie odpowiedniego prawodawstwa UE.

Kluczowym elementem polityki Andory w zakresie zdrowia publicznego jest zapobieganie oszustwom i przemytowi w odniesieniu do wyrobów tytoniowych oraz zwalczanie tych procederów. Andora zdecydowanie zobowiązuje się do wzmożenia wysiłków w tych obszarach, zwłaszcza przez regularne przyjmowanie i wdrażanie prawodawstwa UE dzięki odpowiednim zdolnościom administracyjnym, zdolnościom wymiaru sprawiedliwości i zdolnościom materialnym.

Andora będzie dążyć do zacieśnienia współpracy w zakresie zwalczania oszustw, przede wszystkim z UE i dwoma sąsiadującymi z nią państwami członkowskimi UE. Andora będzie ściśle monitorować zmiany w ilości wyrobów tytoniowych, które wytwarza lokalnie, importuje, wprowadza do obrotu i wywozi. Andora przypomina w szczególności o wejściu w życie Umowy między rządem Republiki Francuskiej a rządem Księstwa Andory o współpracy transgranicznej w sprawach policyjnych i celnych z dnia 1 kwietnia 2018 r. oraz o podpisaniu Konwencji między Księstwem Andory a Królestwem Hiszpanii o współpracy w zwalczaniu przestępczości i na rzecz bezpieczeństwa w dniu 2 września 2015 r.

Ze względu na aktualne różnice cen wyrobów tytoniowych, i ich opodatkowania, przede wszystkim między Andorą a dwoma sąsiadującymi z nią państwami członkowskimi UE, Andora zobowiązuje się nie zwiększać różnic istniejących w dniu podpisania niniejszego Układu między UE a Andorą między cenami wyrobów tytoniowych, i ich opodatkowaniem w stosunku do sąsiadującego państwa członkowskiego UE o najniższych cenach.

Andora zapewni, aby w okresie przejściowym, o którym mowa w art. 10 ust. 1 protokołu dotyczącego Andory, wszelkie zmniejszenie dochodów wynikające z obniżenia cel w odniesieniu do wyrobów tytoniowych było równocześnie kompensowane przez inne dochody budżetu państwa.

Podkreślając, że opodatkowanie nie jest objęte zakresem niniejszego Układu, Andora rozważy, w stosownych przypadkach i z myślą o zapewnieniu odpowiednich dochodów budżetu państwa, skorzystanie z rozwiązań zastosowanych w prawodawstwie UE w dziedzinie opodatkowania wyrobów tytoniowych.

WSPÓLNE OŚWIADCZENIE UE I ANDORY  
W SPRAWIE SWOBODY PRZEMIESZCZANIA SIĘ OSÓB FIZYCZNYCH

Ani niniejszy Układ, określający warunki korzystania z prawa do swobodnego przemieszczania się obywateli państwa członkowskiego UE lub Andory, ani uwzględnienie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/38/WE<sup>1</sup> nie nakładają na Andorę obowiązku stosowania pojęcia obywatelstwa Unii (art. 20 i nast. TFUE), które nie ma odpowiednika w Układzie.

Podstawę prawną dyrektywy 2004/38/WE stanowią art. 18, 21, 46, 50 i 59 TFUE.

W dyrektywie 2004/38/WE przewidziano system praw do wjazdu, pobytu, wyjazdu i równego traktowania. System ten podlega pewnym ograniczeniom i restrykcjom, które z kolei podlegają m.in. gwarancjom procesowym, zwłaszcza kontroli sądowej.

Dyrektywa 2004/38/WE ma zastosowanie w stosunkach między UE a Andorą zgodnie z warunkami określonymi w załącznikach VIII i V do protokołu dotyczącego Andory.

Orzecznictwo TSUE zawiera przydatne wyjaśnienia m.in. w kwestii środków, którymi dysponuje państwo zamieszkania, służących utrzymywaniu porządku publicznego i wydalaniu zagranicznych przestępców.

---

<sup>1</sup> Dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium Państw Członkowskich, zmieniająca rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylająca dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (Dz.U. UE L 158 z 30.4.2004, p. 77).

Uwzględnienie przez Andorę dyrektywy 2004/38/WE do niniejszego Układu pozostaje bez uszczerbku dla oceny znaczenia dla przyszłego prawodawstwa UE oraz przyszłego orzecznictwa TSUE opartych na pojęciu obywatelstwa Unii. Niniejszy Układ nie stanowi podstawy prawnej praw politycznych obywateli państw członkowskich UE lub Andory.

UE i Andora zgadzają się co do tego, że polityka imigracyjna nie jest objęta zakresem niniejszego Układu. Prawo pobytu obywateli państw trzecich nie jest objęte zakresem Układu, z wyjątkiem praw przyznanych obywatelom państw trzecich będącym członkami rodziny obywatela państwa UE lub Andory korzystającego z prawa do swobodnego przemieszczania się osób fizycznych na mocy niniejszego Układu, ponieważ prawa te wynikają z prawa do swobodnego przemieszczania się obywateli państwa członkowskiego UE lub Andory.

Andora uznaje to, jak ważne dla korzystających z prawa do swobodnego przemieszczania się obywateli państw członkowskich UE lub Andory jest korzystanie z pewnych praw pochodnych, takich jak prawa określone w art. 12 ust. 2, art. 13 ust. 2 i art. 18 dyrektywy 2004/38/WE, przez członków ich rodzin w rozumieniu tej dyrektywy posiadających obywatelstwo państwa trzeciego.

OŚWIADCZENIE ANDORY  
W SPRAWIE SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI ANDORY  
I ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA I PORZĄDKU PUBLICZNEGO

Rząd Andory,

odnosząc się do deklaracji odnoszącej się do art. 8 Traktatu o Unii Europejskiej dołączonej do Aktu końcowego konferencji międzyrządowej, która przyjęła Traktat z Lizbony podpisany w dniu 13 grudnia 2007 roku,

przypominając, że Andora jest niewielka, górzysta i słabo nadająca się do zamieszkania i że przebywa w niej niezwykle wysoki odsetek mieszkańców i pracowników niebędących obywatelami Andory,

przypominając, że zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego jest podstawowym celem każdego państwa,

zaznaczając, że żywotnym interesem Andory jest zapewnienie bezpieczeństwa państwa, osób i mienia oraz szczególnego porządku publicznego Andory,

zaznaczając, że ludność Andory cieszy się wysokim poziomem bezpieczeństwa publicznego, który należy utrzymać jako znaczący atut pod względem reputacji, warunków życia i spójności społecznej,

przypominając, że Andora nie ma dostępu do instrumentów, instytucji i infrastruktury służących zapewnieniu bezpieczeństwa, którymi zwykle dysponują większe państwa,

potwierdzając swoje zobowiązanie do zapewnienia zgodności ze wszystkimi postanowieniami niniejszego Układu i do ich stosowania w dobrej wierze,

uznaje za konieczne uwzględnienie na potrzeby stosowania niniejszego Układu specyficznej sytuacji geograficznej Andory oraz jej struktury demograficznej i społecznej,

uznaje, że to do sądów Andory należy, na podstawie art. 27 i 28 dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady<sup>1</sup>, ustalenie poziomu ochrony podstawowych interesów społeczeństwa uznawanego przez te sądy za pożądany, zgodnie z orzecznictwem TSUE, który wyjaśnił, że taki poziom ochrony należy interpretować w sposób ścisły,

uznaje, że wykładnia postanowień związanych z bezpieczeństwem i porządkiem publicznym zawartych w niniejszym Układzie musi uwzględniać – przy poszanowaniu zasad równoważności i skuteczności oraz wykładni TSUE – realne skutki, jakie może mieć – ze względu na specyficzną sytuację geograficzną, demograficzną i społeczną Andory – zachowanie pojedynczych osób stwarzające rzeczywiste, aktualne i dostatecznie poważne zagrożenie dla jednego z podstawowych interesów społeczeństwa oraz zagrożenie dla bezpieczeństwa i porządku publicznego, zgodnie z orzecznictwem sądów krajowych,

uznaje, że uzasadnione może być przyjęcie przez Andorę środków ochronnych, o których mowa w art. 97 układu ramowego, w sytuacji, w której przepływy kapitału z innej Stowarzyszonej Strony mogłyby utrudnić dostęp mieszkańców Andory do rynku nieruchomości, gdy doszłoby do nadzwyczajnego wzrostu liczby obywateli państw członkowskich UE, co pociągałoby za sobą ryzyko dla funkcjonowania systemów publicznych, lub gdyby łączna liczba miejsc pracy generowanych przez gospodarkę krajową w stosunku do liczby mieszkańców prowadziła do oczywistej nierównowagi,

zobowiązuje się do wprowadzenia niezbędnych mechanizmów zapewniających, by odsetek obywateli państw członkowskich UE w liczbie jej ludności nie zmniejszył się w okresie obowiązywania środków ochronnych, o których mowa w art. 97 układu ramowego.

---

<sup>1</sup> Dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium Państw Członkowskich, zmieniająca rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylająca dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (Dz.U. UE L 158 z 30.4.2004, s. 77).

WSPÓLNE OŚWIADCZENIE UE I ANDORY  
W SPRAWIE TRANSPORTU LOTNICZEGO

UE i Andora zgadzają się zbadać w ramach Wspólnego Komitetu, w ciągu 8 lat od wejścia w życie niniejszego Układu, czy załącznik XIII do protokołu dotyczącego Andory można rozszerzyć na sektor transportu lotniczego.

---